

Vonnis

GERECHT IN EERSTE AANLEG VAN SINT MAARTEN

Zaaknummer: SXM202300163

inzake

de rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging
POINT BLANCHE INMATES ASSOCIATION,
eiseres in conventie,
gedaagde in reconventie.
gedaagde inzake het verzoek tot het treffen van een ordemaatregel,
gemachtigden: mrs. S.D.M. ROSEBURG en S.R. BOMMEL,

tegen

de openbare rechtspersoon **HET LAND SINT MAARTEN**,
gevestigd in Sint Maarten,
gedaagde in conventie,
eiseres in reconventie,
eiseres inzake het verzoek tot het treffen van een ordemaatregel,
gemachtigde: mr. A.A. KRAAIJEVELD,

Partijen zullen hierna PBIA en het Land worden genoemd.

1. Het verloop van de procedure

1.1 PBIA heeft op 15 februari 2023 een verzoekschrift met producties ingediend. Op 17 februari 2023 heeft PBIA een akte houdende vermeerdering van eis alsmede aanvullende producties ingediend.

1.2 Eveneens op 17 februari 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden, waarbij (vertegenwoordigers van) partijen en de gemachtigden zijn verschenen en het woord hebben gevoerd

1.3 Vervolgens is de rechter die deze zaak tot dat moment had behandeld, arbeidsongeschikt geraakt, met het vooruitzicht dat zij dat langdurig zou blijven.

1.4 Op 3 maart 2023 heeft het Land een verzoek om nieuwe behandeling na rechterswissel tevens eis in reconventie in kort geding inhoudende een verzoek stakingsverbod tevens verzoek om onmiddellijke ordemaatregel per omgaande.

1.5 Op 8 maart heeft PBIA bij twee e-mails een akte houdende vermeerdering van eis alsook producties ingediend. Ook het Land heeft per e-mail van 8 maart 2023 producties ingediend. Voorts heeft PBIA bij e-mail van 9 maart 2023 een

productie ingediend.

1.6 Op 9 maart 2023 heeft de mondelinge behandeling van het verzoek tot het treffen van een ordemaatregel plaatsgevonden, waarbij (vertegenwoordigers van) partijen en de gemachtigden zijn verschenen en het woord hebben gevoerd. Deze zitting heeft plaatsgevonden per videoverbinding, waarbij de rechter zich in Curaçao bevond en de vertegenwoordigers van partijen en hun gemachtigden, bijgestaan door een tolk, zich in Sint Maarten bevonden.

1.7 Bij vonnis van 10 maart 2023 is op de vordering tot het treffen van een ordemaatregel vonnis gewezen.

1.8 Bij brief van 13 maart 2023 heeft het Land aanvullende producties (17 t/m 23) ingediend.

1.9 Op 13 maart 2023 heeft de nieuwe mondelinge behandeling plaatsgevonden, waarbij (vertegenwoordigers van) partijen en de gemachtigden zijn verschenen en het woord hebben gevoerd.

1.10 Vonnis is bepaald op vandaag.

2. De feiten

2.1 PBIA is de vereniging van en voor gedetineerden in de penitentiaire inrichting Point Blanche (hierna: de penitentiaire inrichting). Volgens artikel 5 van haar statuten heeft PBIA als doelstelling:

“To promote the general interest of detained/convicted persons on St. Maarten, and in particular: to help prevent others and themselves from getting involve in illegal and anti-social activities; to promote greater public awareness and understanding of the prison situation; to promote the rehabilitation of offenders.”

2.2 In de penitentiaire inrichting is sedert ongeveer twee maanden een staking gaande. PBIA organiseert die staking. Het Land en PBIA hebben overleg gepleegd over de grieven van PBIA, maar zijn niet tot overeenstemming gekomen.

2.3 In verband met de staking verrichten de gedetineerden niet het werk dat zij normaliter wel verrichten.

3. Het geschil

in conventie

- 3.1 PBIA vordert, na meermaals haar eis te hebben veranderd en vermeerderd:
"bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, op de minuut en op alle dagen en uren,
1. Gedaagde te bevelen ervoor zorg te dragen dat er een minimale bezetting van zes bewaarders per dienst is, volgens een inroostering van drie achtuursdiensten per 24 uur; waarbij de bewaarders niet meer dan eenmaal per etmaal voor een achtuursdienst worden ingezet;
 2. Gedaagde te bevelen dat de gedetineerden binnen 24 uur na aankomst in de pointe blanche gevangenis medisch door een arts te laten onderzoeken;
 3. Gedaagde te bevelen dat de gedetineerden binnen 1 uur althans zo spoedig mogelijk na kenbaar maken van medische klacht door de medische dienst wordt onderzocht;
 4. Gedaagde te bevelen binnen zeven dagen, althans een door uw gerecht te bepalen termijn, het beleid ten aanzien van het dagprogramma welke alle gedetineerden kunnen volgen kenbaar te maken alsook de wijze waarop je hieraan kan deelnemen;
 5. Gedaagde te bevelen binnen een maand, althans een door uw gerecht te bepalen termijn, een beleid te doen opstellen waaruit blijkt op welke wijze zij de huidige detentiecapaciteit zal verlichten;
 6. Het Land te veroordelen in de kosten van deze procedure;
 7. Een en ander op straffe van een dwangsom van Naf. 10,000,= per dag dat het Land een van die bevelen of verboden ten aanzien van eiseres overtreedt, met een maximum van Naf 250,000.=

3.2 PBIA legt aan haar vorderingen het volgende ten grondslag. Er is sprake van een erbarmelijke situatie in de penitentiaire inrichting. Er is met name sprake van onvoldoende bewaarders en medisch personeel. Dit vormt een ernstige bedreiging voor het welzijn en de veiligheid van de gedetineerden in de penitentiaire inrichting. Het aantal bewaarders dient weer op peil te worden gebracht en de medische zorg dient te verbeteren.

3.3 Het Land voert gemotiveerd verweer en concludeert tot niet-ontvankelijkheid van PBIA in haar vorderingen althans die de vorderingen af te wijzen, met veroordeling van PBIA in de proceskosten.

in reconventie

- 3.4 Het Land vordert, na zijn eis te hebben veranderd,
"om, bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaard vonnis in kort geding:
primair

- I. Gedaagde te verbieden om stakingen, demonstraties, vergaderingen, werkonderbrekingen, en manifestaties te organiseren, helpen organiseren, of doen organiseren, en bij te wonen, indien die activiteiten leiden tot bemoeilijking van de bedrijfsvoering,
- II. Gedaagden te gebieden om hun leden te instrueren het werk te hervatten op de voor ieder van hen geldende werkplek,
- III. Dit alles op straffe van een dwangsom van NAfl. 1.000,- per dag, een dagdeel daaronder begrepen;
- IV. Kosten rechtens, met wettelijke rente vanaf de veertiende dag na het in deze te wijzen vonnis.

subsidiair

- I. Gedaagden te gebieden om hun leden te instrueren het werk te hervatten op de voor ieder van hen geldende werkplek,
- II. Dit alles op straffe van een dwangsom van NAfl. 1.000,- per dag, een dagdeel daaronder begrepen;
- III. Kosten rechtens, met wettelijke rente vanaf de veertiende dag na het in deze te wijzen vonnis."

3.5 Het Land legt aan haar vorderingen het volgende ten grondslag. De staking heeft niet de steun van alle gedetineerden. Stakingsbrekers en potentiële stakingsbrekers worden bedreigd door andere gedetineerden, onder wie bestuursleden van PBIA. De staking vormt een bedreiging van de nationale veiligheid althans de veiligheid van de gedetineerden. Door de staking wordt de werklust van het gevangenispersoneel hoger, dit terwijl die werklust als gevolg van ziekteverzuim toch al hoog is. De staking is bovendien niet vreedzaam. De hulp van de politie moest al worden ingeroepen om groepen gedetineerden terug in hun cellen te krijgen.

Een en ander betekent dat de openbare orde wordt aangetast. Cruciale taken in de penitentiaire inrichting worden niet uitgevoerd, waardoor de veiligheid van de samenleving in gevaar komt. Ook acht het Land de proportionaliteit tussen de staking als actiemiddel en de gevolgen daarvan ver te zoeken. Dit geldt temeer omdat niet duidelijk is welk doel PBIA nastreeft met de staking. Volgens het Land gaat het PBIA om beleid met betrekking tot elektronisch toezicht. Het gedrag van PBIA – eerst werkonderbrekingen organiseren om de aandacht te trekken en haar eisen kracht bij te zetten en pas daarna haar eisen kenbaar maken – is geen manier van onderhandelen. Dit is onrechtmatig en in strijd met het Europees Sociaal Handvest. PBIA houdt zich niet aan de juridische spelregels.

3.6 PBIA voert gemotiveerd verweer en concludeert tot afwijzing van de vordering en tot veroordeling van het Land in de kosten van dit geding, vermeerderd met rente.

voorts in conventie en in reconventie

3.7 Op de stellingen van partijen, voor zover voor de beoordeling van belang, zal onder de beoordeling worden ingegaan.

4. De beoordeling

in conventie

spoedeisend belang

4.1 Het land betwist dat PBIA een spoedeisend belang heeft bij haar vorderingen.

4.2 Naar het oordeel van het gerecht volgt het spoedeisend belang van PBIA uit de aard van haar vorderingen. Dat kwesties waarop de vorderingen betrekking hebben al lang spelen en dat de huidige (na veranderingen en vermeerderingen van eis geformuleerde) vorderingen nog niet waren opgenomen in het aanvankelijke inleidend verzoekschrift in deze zaak, maakt op zichzelf niet dat deze niet spoedeisend zijn.

4.3 Het ontvankelijkheidsverweer gebaseerd op het aangevoerde gebrek aan spoedeisendheid, wordt dan ook verworpen.

artikel 3:305a Burgerlijk Wetboek (BW)

4.4 Het Land voert het verweer dat PBIA eveneens niet-ontvankelijk is in haar vorderingen op grond van het bepaalde in artikel 3:305a lid 2 BW. Dat artikellid luidt als volgt:

“De rechtspersoon is niet ontvankelijk, indien hij in de gegeven omstandigheden onvoldoende heeft getracht het gevorderde door het voeren van overleg met de opgeroepene te bereiken.”

4.5 Onbetwist staat voorop dat PBIA een rechtspersoon is waarop het bepaalde in artikel 3:305a BW van toepassing is.

4.6 Het Land heeft tijdens de behandeling van dit kort geding aangevoerd dat PBIA pas in een concept-vaststellingsovereenkomst die zij heeft opgesteld na overleg tussen partijen, voor het eerst informatievoorziening over het dagprogramma en beleid met betrekking tot de detentiecapaciteit aan de orde heeft gesteld en dat over die onderwerpen tussen partijen nimmer is gesproken.

4.7 Dit verweer heeft PBIA onvoldoende weersproken. Zij heeft immers niet uitdrukkelijk aangevoerd dat die hiervoor bedoelde onderwerpen wel met het Land zijn besproken en zo ja, wanneer. De gemachtigde van PBIA heeft wel aangevoerd dat een of meer geluidsopnames bestaan van overleg met het Land, maar die heeft zij niet in het geding gebracht. De aard van de onderhavige procedure, een kort geding, leent zich niet voor bewijslevering en in dat kader kunnen die geluidsopnames dus ook geen rol spelen.

4.8 Ten aanzien van de informatievoorziening over het dagprogramma en beleid

met betrekking tot de detentiecapaciteit moet daarom voorshands worden geoordeeld dat PBIA onvoldoende heeft getracht het gevorderde door het voeren van overleg met het Land te bereiken. Op die grond zal PBIA in haar vorderingen sub 4 en 5 niet kunnen worden ontvangen.

4.9 Voor zover dit verweer van het Land geacht moet worden ook op de andere vorderingen van PBIA betrekking te hebben, heeft het Land dat verweer volstrekt niet onderbouwd. In zoverre wordt het ontvankelijkheidsverweer dan ook verworpen.

de vordering sub 1

4.10 Deze vordering van PBIA met betrekking tot de minimale bezetting en de inroosting is gebaseerd op hetgeen PBIA zelf noodzakelijk en redelijk acht. Deze vordering (een minimale bezetting van zes bewaarders per dienst en een inroosting van drie achtuursdiensten per 24 uur) is niet gebaseerd op enige wettelijke regel of objectieve norm.

4.11 Het Land betwist dat de vordering toewijsbaar is. In dat verband refereert zij wat betreft de bewaker/gedetineerde-ratio aan de European Committee for the prevention of Torture (CPT) en stelt zij dat CPT daarvoor nimmer normen heeft opgesteld en dat de ratio's (in landen als Griekenland, Portugal en Spanje) waarover CPT kritisch heeft geadviseerd, van een totaal andere orde (dat wil zeggen minder bewaarders in verhouding tot het aantal gedetineerden) waren dan die in Sint Maarten. Dit laatste is feitelijk juist, zo volgt uit Brochure no 6, 'CPT Standards regarding Prisoners', die het Land in het geding heeft gebracht.

4.12 Het gerecht onderschrijft dat het Land verantwoordelijk is voor de veiligheid in de penitentiaire inrichting en dat het de vraag is of die veiligheid thans voldoende is gewaarborgd. Een andere vraag is echter wat van het Land kan en mag worden verlangd ten einde aan deze verantwoordelijkheid (voldoende) invulling te geven. Nu, zoals overwogen, de vordering is gebaseerd op hetgeen PBIA zelf noodzakelijk en redelijk acht en niet op enige wettelijke regel of objectieve norm en evenmin is onderbouwd dat dat aantal van zes bewaarders per dienst volgens een inroosting van drie achtuursdiensten per 24 uur noodzakelijk is met het oog op de veiligheid en de goede gang van zaken in de penitentiaire inrichting, kan het Land niet worden geacht de verplichting te hebben daarvoor zorg te dragen. Deze vordering zal worden afgewezen.

4.13 Gezien het bovenstaande ten overvloede wordt nog het volgende overwogen. Het Land heeft gesteld dat de formatie 'vol' is, maar dat het voorkomt dat bewaarders zich ziekmelden waardoor minder bewaarders aanwezig zijn. Verder heeft het Land gesteld dat zij maatregelen heeft genomen, zoals de inschakeling van Medwork, om de re-integratie van bewaarders te begeleiden. Ook zijn er volgens het Land voorbereidingen getroffen voor afvloeiing van bewaarders,

waarna nieuwe bewaarders in dienst genomen kunnen worden. Dit alles heeft PBIA niet gemotiveerd weersproken. Zij heeft slechts, in het algemeen, aangevoerd dat de afgelopen jaren de situatie in de penitentiaire inrichting nauwelijks is verbeterd en dat het Land 'geen vaart maakt'.

4.14 Tegen de achtergrond van het feit dat de gedetineerden in de penitentiaire inrichting leven, heeft het gerecht begrip voor het kennelijke ongeduld van PBIA. Het is echter irreëel te denken dat het bezettingsprobleem dat ten aanzien van de bewaarders bestaat, direct althans op zeer korte termijn kan worden opgelost, maar van die gedachte gaat de vordering sub 1, gezien de formulering daarvan, kennelijk wel uit.

de vordering sub 2

4.15 Volgens PBIA verstrijkt vaak (zeer) geruime tijd alvorens nieuw aangekomen gedetineerden door een arts medisch worden onderzocht.

4.16 Het Land ontkent dit. Volgens het Land worden gedetineerden, voordat zij in de penitentiaire inrichting worden ingesloten, in het politiebureau medisch onderzocht door een arts. Zogenaamde zelfmelders, die er nauwelijks zijn, worden binnen 24 uur na binnenkomst medisch onderzocht door een arts, aldus het Land.

4.17 In het kader van dit kort geding kan het gerecht niet vaststellen wat de feitelijke gang van zaken is en welke partij op dit punt dus het gelijk aan zijn zijde heeft. Het gerecht onderschrijft het belang en de noodzaak dat nieuw ingesloten gedetineerden onverwijld medisch worden onderzocht. Uit het feit dat dit volgens het Land gebeurt binnen 24 uur na binnenkomst, leidt het gerecht af, mede omdat er geen enkele aanwijzing is voor het tegendeel, dat het Land dit een redelijke tijdspanne acht. Nu volgens het Land bovendien de feitelijke gang van zaken dus reeds in overeenstemming is het door PBIA gevorderde, zal deze vordering worden toegewezen, met dien verstande dat deze veroordeling uitsluitend zal gelden ten aanzien van gedetineerden die voorafgaand aan hun plaatsing in de penitentiaire inrichting op het politiebureau niet medisch zijn onderzocht door een arts.

de vordering sub 3

4.18 Gedetineerden hebben recht op voldoende adequate medische zorg. Daartoe dienen naar het oordeel van het gerecht gedetineerden met medische problemen na een klacht zo spoedig mogelijk door de medische dienst worden onderzocht.

4.19 Binnen hoeveel tijd na de melding van de klacht het onderzoek door de medische dienst dient plaats te vinden, hangt naar het oordeel van het gerecht af van alle omstandigheden van het geval, zoals de aard van de klacht, de bemensing van de medische dienst op het moment van de klacht en de vraag of op dat moment andere klachten worden onderzocht of behandeld. Het is dus niet mogelijk een algemene regel te formuleren met betrekking tot de termijn waarbinnen een

medische klacht moet worden onderzocht.

4.20 Het gerecht is ook geen regel bekend die het Land verplicht elke medische klacht binnen één uur na melding te laten onderzoeken door de medische dienst.

4.21 In dit verband verdient verder nog opmerking dat ook buiten de penitentiaire inrichting een medische klacht niet altijd binnen één uur zal kunnen worden onderzocht door een verpleegkundige of een arts.

4.22 Op grond van het bovenstaande zal de primaire vordering het Land te bevelen dat de gedetineerden binnen één uur na het kenbaar maken van een medische klacht door de medische dienst worden onderzocht, worden afgewezen en de subsidiaire vordering het Land te bevelen zulks zo spoedig mogelijk te doen, worden toegewezen.

de vordering sub 7

4.23 Aan de veroordeling bedoeld in r.o. 4.17 zal een dwangsom van NAF 2.000,- per overtreding zonder maximum worden verbonden.

Aan de veroordeling bedoeld in r.o. 4.22 zal geen dwangsom worden verbonden omdat deze veroordeling, gezien de onbepaaldheid van de termijn ("zo spoedig mogelijk") zich daartoe niet leent.

de vordering sub 6

4.24 Nu partijen over en weer ten dele in het ongelijk zijn gesteld, zullen de proceskosten worden gecompenseerd als in het dictum omschreven.

in reconventie

de primaire vordering sub I

4.25 Zoals tijdens de behandeling besproken, zullen acties van PBIA binnen de muren van de penitentiaire inrichting de bedrijfsvoering altijd in mindere of meerdere mate bemoeilijken. Toewijzing van de vordering sub I in reconventie zou daarom neerkomen op een verbod, onbeperkt in tijd, van alle in die vordering omschreven acties – en andere acties zijn nauwelijks denkbaar – van PBIA. Dat zou PBIA als behartiger van de belangen van de gedetineerden te zeer, en zonder dat daartoe een toereikende juridische grondslag bestaat, beperken in het behartigen van de belangen van haar leden en gaat daarom te ver.

4.26 De primaire vordering sub I zal daarom worden afgewezen.

de primaire vordering sub II

4.27 Ingevolge artikel 6 lid 4 Europees Sociaal Handvest (ESH) is uitgangspunt dat de gedetineerden in geval van belangengeschillen het recht hebben om collectief op te treden, het recht om te staken daarin begrepen.

4.28 PBIA stelt over het doel van de door haar georganiseerde staking het volgende (inleidend verzoekschrift, randnummer 5):

“Het doel van deze staking is ervoor zorg te dragen dat het aantal bewaarder weer op peil wordt gebracht zodat de veiligheidsomstandigheden niet langer in geding is. Alsook dat de medische omstandigheden niet langer geschonden worden. Dit omdat de veiligheid en gezondheidsomstandigheden ernstig in het geding komen.”

Dit heeft zij kennelijk ‘vertaald’ naar haar vorderingen in dit kort geding.

4.29 De bescherming van het stakingsrecht als bedoeld in artikel 6 ESH strekt ertoe een doeltreffende uitoefening van het recht op collectief onderhandelen te waarborgen. Uit dit vonnis volgt dat de door PBIA georganiseerde staking daartoe niet (langer) strekt. Immers, ten aanzien van twee vorderingen (4 en 5) is geoordeeld dat PBIA onvoldoende heeft getracht het gevorderde door het voeren van overleg met het Land te bereiken, ten aanzien van één vordering (1) geldt dat deze zal worden afgewezen, waarbij ten overvloede is geoordeeld dat het bezettingsprobleem dat ten aanzien van de bewaarders bestaat, niet direct althans op korte termijn kan worden opgelost, terwijl twee vorderingen (2 en 3) zullen worden toegewezen. Onder deze omstandigheden kan de staking in redelijkheid niet bijdragen aan een doeltreffende uitoefening van het recht op collectief onderhandelen tussen het Land en PBIA en moet het voortzetten van de staking onrechtmatig worden geacht.

4.30 Hoewel gezien het vorenstaande niet meer van belang, wordt volledigheidshalve nog overwogen dat aannemelijk is geworden dat het Land daarentegen een aanzienlijk belang heeft bij de beëindiging van de staking. Aannemelijk is dat de staking de gang van zaken binnen de inrichting aanzienlijk verstoort en de werklust van de bewaarders verzwaart.

4.31 Deze vordering zal worden toegewezen.

4.32 Nu partijen over en weer ten dele in het ongelijk zullen worden gesteld, zullen de proceskosten worden gecompenseerd als in het dictum omschreven.

5. De beslissing

Het Gerecht:

in conventie

5.1 verklaart PBIA niet-ontvankelijk in haar vorderingen sub 4 en 5;

5.2 beveelt het Land de gedetineerden binnen 24 uur na aankomst in de

penitentiaire inrichting medisch door een arts te laten onderzoeken, indien en voor zover die gedetineerden voorafgaand aan hun plaatsing in de penitentiaire inrichting op het politiebureau niet medisch zijn onderzocht door een arts, zulks op straffe van een dwangsom van NAf 2.000,- per overtreding van dit bevel na betekening van dit vonnis;

5.3 beveelt het Land de gedetineerden zo spoedig mogelijk na het kenbaar maken van een medische klacht door de medische dienst te laten onderzoeken;

5.4 verklaart dit vonnis wat betreft de veroordelingen sub 5.2 en 5.3 uitvoerbaar bij voorraad;

5.5 wijst af het meer of anders gevorderde;

in reconventie

5.6 gebiedt PBIA om haar leden te instrueren het werk te hervatten op de voor ieder van hen geldende werkplek, zulks op straffe van een dwangsom van NAf. 1.000,- per dag, een dagdeel daaronder begrepen, dat dit gebod na betekening van dit vonnis niet wordt negeleefd;

5.7 verklaart dit vonnis in reconventie tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.8 wijst af het anders of meer gevorderde;

voorts in conventie en in reconventie

5.9 compenseert de kosten van dit geding in die zin dat elke partij haar eigen kosten draagt.

Dit vonnis is gewezen door mr. O. Nijhuis, rechter, bijgestaan door de griffier, en in het openbaar uitgesproken op 17 maart 2023.